

УДК 330.341.1+316.334.23

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТАНУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ<http://orcid.org/0000-0001-6014-9999>

Капранова Лариса Григорівна, завідувач кафедри економічної теорії та підприємництва, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», доцент, к.е.н., kapranova_l_g@pstu.edu, 098258947

Солошенко Павло Васильович, доцент кафедри економічної теорії та інтелектуальної власності ДВНЗ «ПДТУ», к.т.н., доцент.

Larysa Kapranova, Head of the Department of Economic Theory and Entrepreneurship, SHEU «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY», Ph.D., Associate Professor
Pavlo Soloshenko, Associate Professor of Economics and intellectual property SHEI "PSTU", Ph.D., associate professor.

L. Kapranova, P. Soloshenko. Research of the modern innovative and investment state of entrepreneurial activity in Ukraine.

An attempt is made to determine the current state of the innovative and investment state of entrepreneurial activity in Ukraine. The approaches to the definition of the term "innovation" are given. It is noted that investments and innovations are closely interrelated categories describing processes of investment of means identical for economic nature that are implemented with similar goals. Dynamics of world investments for 1970 - 2016 is given. The trend of world investment for 1970 - 2016 is constructed. The distribution of enterprises in 2014-2016 is given. by types of innovative activity, in% to the total number of enterprises. The proportion of enterprises that implemented innovations in Ukraine for the period 2000-2016 is calculated. It has been determined that Cyprus has been a constant supplier of foreign investment for many years. The volume of revenues under the guise of FDI is growing every year, which indicates the problems in the legal field related to the relationship of Ukrainian business structures with offshore zones. The following conclusions are drawn: 1. The Ukrainian economy is very slow in the innovation sphere. It is easier for entrepreneurs to buy ready-made technologies and equipment than to invest in the innovative development of their enterprise; 2. The reluctance of the BP to prohibit, through the adoption of a number of legislative acts, the relationship of business entities with firms that have origins in offshore centers; 3. Introduce an effective mechanism to stimulate the development and implementation of domestic innovations.

Капранова Л. Г., Солошенко П. В. Дослідження сучасного інноваційно-інвестиційного стану підприємницької діяльності в Україні.

В роботі зроблена спроба визначити сучасний стан інноваційно – інвестиційного стану підприємницької діяльності в Україні. Наведено деякі підходи визначення терміну «інновація». Зазначено, що інвестиції та інновації - тісно взаємопов'язані категорії, що описують ідентичні за економічною природою процеси вкладень коштів, які здійснюються з близькими цілями. Наведено динаміку світових інвестицій за 1970 – 2016 рр. Побудовано тренд світових інвестицій за 1970 – 2016 рр. Наведено розподіл підприємств у 2014–2016 рр. за типами інноваційної діяльності, у % до загальної кількості підприємств. Розраховано питому вагу підприємств, що впроваджували інновації в Україні за період 2000-2016 рр. Визначено, що незмінним постачальником іноземних інвестицій на протязі багатьох років є Кіпр. Обсяг надходжень під видом ПІІ з кожним роком зростає, що свідчить про проблеми в правовому полі які пов'язані з взаємовідносинами українських підприємницьких структур з офшорними зонами. Зроблено висновки: 1. українська економіка є дуже повільною в інноваційній сфері. Підприємцям легше купувати вже готові технології та обладнання, чим вкладати кошти у інноваційний розвиток свого підприємства; 2. небажання ВР заборонити, через прийняття низки законодавчих актів, взаємовідносини суб'єктів господарювання з фірмами які мають походження в офшорних центрах; 3. ввести дієвий механізм стимулювання розробки та впровадження вітчизняних інновацій.

Капранова Л. Г., Солошенко П. В. Исследование современного инновационно-инвестиционного состояния предпринимательской деятельности в Украине.

В работе предпринята попытка определить современное состояние инновационно - инвестиционного состояния предпринимательской деятельности в Украине. Приведены подходы определения термина «инновация». Отмечено, что инвестиции и инновации - тесно взаимосвязанные категории, описывающие идентичные по экономической природе процессы вложения средств, которые осуществляются с близкими целями. Приведена динамика мировых инвестиций за 1970 - 2016 гг.

Построено тренд мировых инвестиций за 1970 - 2016 гг. Приведены распределение предприятий в 2014-2016 гг. по типам инновационной деятельности, в % к общему количеству предприятий. Рассчитан удельный вес предприятий, которые внедряли инновации в Украине за период 2000-2016 гг. Определено, что неизменным поставщиком иностранных инвестиций на протяжении многих лет является Кипр. Объем поступлений под видом ПИИ с каждым годом растет, что свидетельствует о проблемах в правовом поле связанные с взаимоотношениями украинских предпринимательских структур с оффшорными зонами. Сделаны выводы: 1. украинская экономика является очень медленной в инновационные сфере. Предпринимателям легче покупать уже готовые технологии и оборудование, чем вкладывать средства в инновационное развитие своего предприятия; 2. нежелание ВР запретить, через принятие ряда законодательных актов, взаимоотношения субъектов хозяйствования с фирмами которые имеют происхождение в оффшорных центрах; 3. ввести действенный механизм стимулирования разработки и внедрения отечественных инноваций.

Постановка проблеми. Розвиток економіки України залежить в першу чергу від рівня її НТП, розроблення і впровадження інновацій, вкладення інвестицій. Без інвестицій не можлива ефективна інноваційна діяльність любого підприємця. В залежності від визначення національних пріоритетів на рівні держави застосовується досить широкий набір методів і засобів стимулювання інноваційної діяльності. Активізація інноваційної діяльності на всіх рівнях є актуальною для економіки України і тільки інноваційний шлях розвитку забезпечить конкурентоспроможність продукції та підприємств завдяки постійному оновленню техніки й технологій, розширенню ринків збуту, ефективному використанню науково-технологічного потенціалу та стимулюванню його зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інноваційної активності та інноваційного розвитку національної економіки привертають увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. У вітчизняній літературі це праці В. Гейця, Ю. Бажала, В. Денисюка, Ю. Макогона, Д. Маліцького, О. Михайліцької, А. Мокія, О. Саліхової, В. Семиноженка, В. Соловйова, Л. Федулової

Метою статті є дослідження сучасного стану інноваційно-інвестиційної діяльності підприємницької діяльності в Україні.

Результати дослідження. Як зазначають фахівці в сфері інновацій, під інноваціями можна розуміти товари, технології, послуги, що носять оригінальний і сучасний характер. Іншими словами це результати праці, що не зустрічаються ніде раніше. Також інноваційними товарами можуть вважатися істотно вдосконалені попередні варіанти продуктів, що виробляються або надаються.

На сьогоднішній день розвиток інноваційної діяльності йде рука об руку з інвестиційною діяльністю. Відбувається це через цілу низку причин. Для створення нового продукту необхідно здійснити цілий комплекс заходів, таких як: маркетингові дослідження ринку, проектування і будівництво, запуск і підтримку виробництва та багато іншого. Як ми розуміємо, на все це потрібні кошти. Саме тому інвестиції в інновації так актуальні сьогодні. [1]

Інвестиції та інновації нерозривно пов'язані один з одним в рамках сьогоднішнього виробничого процесу незалежно від масштабів бізнесу. Вливання капіталу в інновації переслідує мети введення нових технологічних рішень в діяльність компаній і підприємств. Але потрібно розуміти і те, що як би не був цікавий проект з наукової точки зору або точки зору розвитку виробництва, на перше місце, завжди виходить його рентабельність і отримання в майбутньому прибутку. Здійснення подібних вкладень можливо в двох формах: Вкладення коштів для цілей придбання продукту інноваційних технологій, рішень, ліцензій, патентів; Вкладення коштів в розробку продуктів інноваційної діяльності. Процес покупки продукту інновацій, безумовно, менш витратне і копітка захід. Такі продукти, як правило, мають форму нематеріальних активів - ліцензій, ноу-хау, корисних моделей, винаходів, торгових знаків і т. д. Вкладення коштів в подібні інновації, з точки зору інвестора, вимагає менших вкладень, однак потенційний прибуток в даному випадку буде також менше, в

силу можливості використання цих інновацій конкуруючими інститутами. Що стосується розробки інновацій, то даний захід відрізняється більш високим ступенем витрат, підвищеними ризиками невдалого результату, відсутністю очікуваних якостей, і як наслідком - відсутністю «профіту». Тим часом такий «інжиніринг» може принести куди більший ефект від вкладень в нього, ніж від простої покупки продукту. У більшості випадків, подібні інноваційні інвестиції дозволяють в рази здешевити вироблену продукцію, наслідком чого стає примноження капіталу інвестора в деяких випадках істотніше і швидше ніж очікувалося. [2]

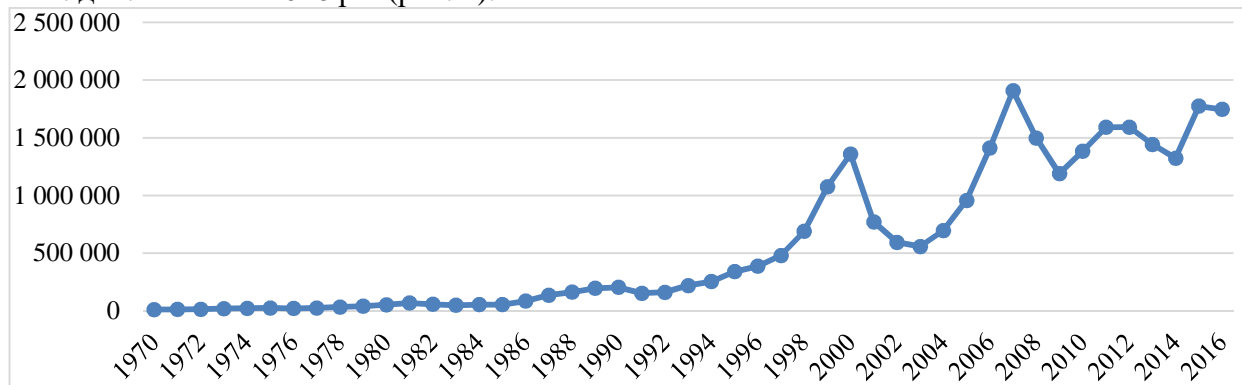
На думку Султанова І. А., інвестиції та інновації - тісно взаємопов'язані категорії, що описують ідентичні за економічною природою процеси вкладень коштів, які здійснюються з близькими цілями. Інноваційні проекти є окремими випадками інвестиційних проектних завдань, для яких економічна ефективність прогнозується на значно більш високих рівнях. Разом з тим, і ризикова складова для інноваційних вкладень істотно вище, що в російських умовах слабкого ринку заважає їх розвитку. [3]

Султанов І. А., зазначає, що джерелом первинного інвестиційного імпульсу може виступати не тільки держава, а й приватний інвестор. У кризові періоди економічного розвитку ефект мультиплікатора можна використовувати в абсолютно несподіваних, здавалося б, напрямках. Наприклад, в період Великої депресії Кейнс запропонував конгресу США вкладати кошти в громадські роботи, а не в депресивну промисловість, період рецесії в умовах перевиробництва.

Султанов І. А. Інвестиції та ефект мультиплікатора <http://projectimo.ru/upravlenie-investiciyami/multiplikator-investicij.html>

На сьогоднішній день основними напрямками інвестицій в інновації виступають: сфера управління і організації праці; вдосконалення технологічних і технічних процесів у виробництві; підвищення екологічної безпеки виробництва; поліпшення естетичних якостей товарів, що випускаються; розробка принципово нових маркетингових і стратегічних рішень. [1]

За даними UNCTADSTAT з 1970 року потоки зарубіжних інвестицій збільшились майже у 100 разів. Так з 13257 млн. дол. США у 1970 році вони збільшились до 1746423 млн. дол. США на 2016 рік (рис. 1).

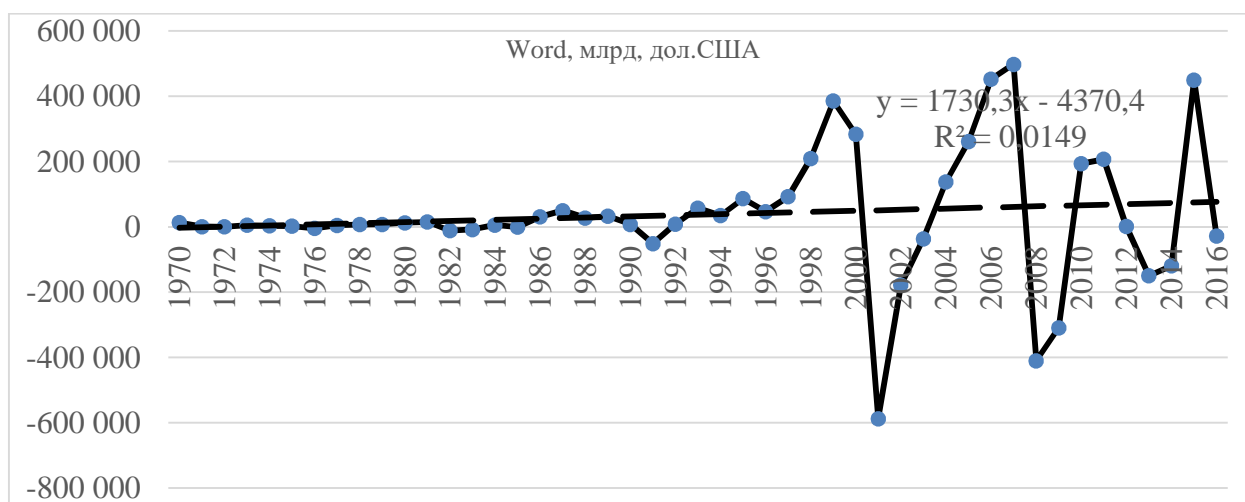

*побудовано за даними <http://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=96740>

Рис. 1. Динаміка світових інвестицій за 1970 – 2016 рр.

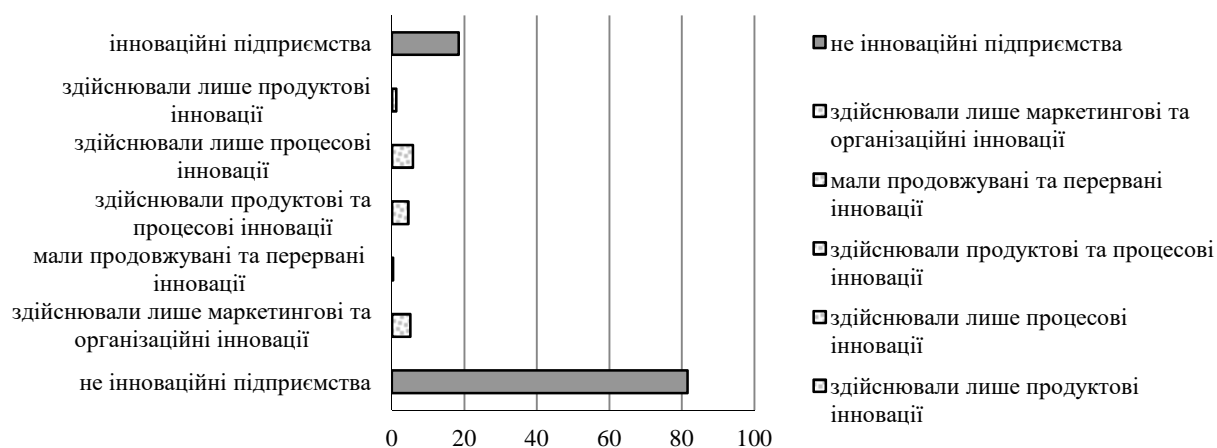
Але, цей обсяг розраховується за зростаючим підсумком і якщо розрахувати щорічні обсяги інвестицій, то вони остаються майже не змінними впродовж 1970 – 1996 рр. З 1997 року спостерігається бурхливе, хвилеподібне зростання і падіння світових інвестицій, що в першу чергу пов'язано з світовими економічними кризами, а зростання з виходом економік світу з них, через впровадження новітніх технологій.

Упродовж 2014–2016 рр. частка підприємств, які займались інноваційною діяльністю, за рекомендованими видами економічної діяльності становила 18,4%, у т.ч. здійснювали технологічні інновації – 11,8% (5,7% – продуктові та 10,3% – процесові), нетехнологічні – 13,4% (8,7% – організаційні та 10,2% – маркетингові).

*побудовано за даними <http://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=96740>

Рис. 2. Динаміка тренду світових інвестицій за 1970 – 2016 рр.

*Держкомстат України

Рис. 3. Розподіл підприємств у 2014–2016 рр. за типами інноваційної діяльності, у % до загальної кількості підприємств

Слід зазначити, що існує прямий зв’язок між розміром підприємства і його рівнем інноваційності, оскільки для впровадження інновацій необхідно мати певну кількість персоналу, задіяного у виконанні наукових досліджень і розробок (далі – НДР). Відповідно найвища частка як технологічно інноваційних, так і нетехнологічно інноваційних підприємств була серед великих підприємств (відповідно 31,4% і 28,1%).

Рис. 4. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %

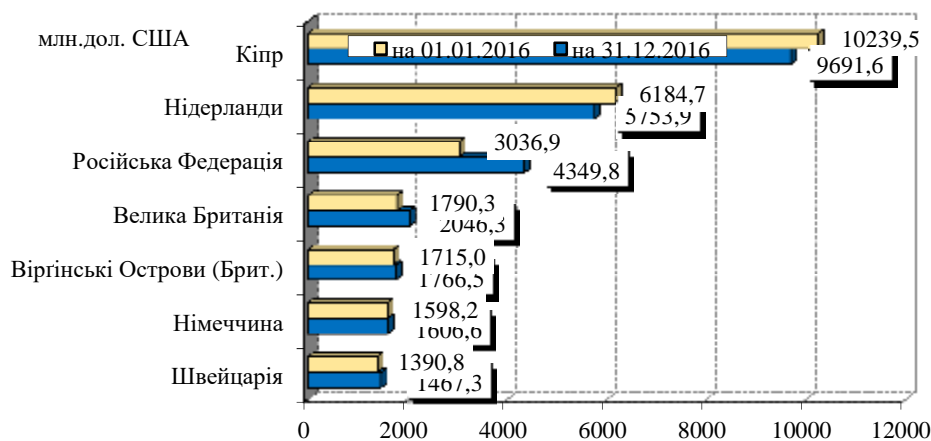

Рис. 5. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) із країн світу в економіці України (за найбільшими обсягами)

Виходячи з даних рис. 5, можна сказати, що незмінним постачальником іноземних інвестицій на протязі багатьох років є Кіпр. Обсяг надходжень під видом ПІІ з кожним роком зростає, що свідчить про проблеми в правовому полі, які пов'язані з взаємовідносинами українських підприємницьких структур з офшорними зонами.

Висновки. Таким чином: 1. українська економіка є дуже повільною в інноваційній сфері. Підприємцям легше купувати вже готові технології та обладнання, чим вкладати кошти у інноваційний розвиток свого підприємства; 2. небажання ВР заборонити через прийняття низки законодавчих актів взаємовідносини суб'єктів господарювання з фірмами, які мають походження в офшорних центрах; 3. ввести дієвий механізм стимулювання розробки та впровадження вітчизняних інновацій.

Список використаних джерел:

1. Інвестиції в інновації [Електронний ресурс] Режим доступу: http://mir-investicij.ru/vidy_investicij/investicii-v-innovacii.php
2. Султанов І. А. Інноваційні інвестиції [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://kudainvestiruem.ru/kuda-vlozhit/investicii-i-innovacii.html>
3. Султанов І. А. Інноваційне напрямлення інвестицій [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://projectimo.ru/upravlenie-investiciyami/investicii-v-innovacii.html>
4. UNCTADSTAT [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/wds/TableView/tableView.aspx?ReportId=96740>
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні" Статистичний збірник. Держкомстат України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

References (BSI):

1. Investitsii v innovatsii, available at: http://mir-investicij.ru/vidy_investicij/investicii-v-innovacii.php
2. Sultanov I. A. Innovatsionnyie investitsii, available at: <https://kudainvestiruem.ru/kuda-vlozhit/investicii-i-innovacii.html>
3. Sultanov I. A. Innovatsionnoe napravlenie investitsiy, available at: <http://projectimo.ru/upravlenie-investiciyami/investicii-v-innovacii.html>
4. UNCTADSTAT, available at: <http://unctadstat.unctad.org/wds/TableView/tableView.aspx?ReportId=96740>
5. Naukova ta innovacijna dijalnist' v Ukraїni" Statystychnyj zbirnyk. Derzhkomstat Ukraїny, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Keywords: entrepreneurship; innovation; investment; development; innovative enterprises.

Ключові слова: підприємництво; інновації; інвестиції; розвиток; інноваційні підприємства.

Ключевые слова: предпринимательство; инновации; инвестиции; развитие; инновационные предприятия.

Перевірено на плагіат ситемою: <https://corp.unicheck.com/library/viewer/report/4452114>

Рецензент: Хаджинова О. В., декан економічного факультету, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», д. е. н., доцент